

— Dániában csak a cenzurán átment filmek látogatását engedik meg a 16 éven aluli gyermekeknek. — Angliában a megcenzurált filmeket is csak a szülők kíséretében nézhetik meg a 16 éven aluliak. — Japánban külön bizottság határozza meg, hogy mely filmekhez engedhetők a fiatal gyermekek. — Romániában csak az iskola egyenruhájában mehetnek gyermekek a moziba. —, Törökországban 12, Portugáliában 10 éven aluli gyermekeknek általában tilos a mozi látogatása.

4. Falusi tanítók képzése. A bolgár közoktatásügyi miniszter Dupnica faluban állított egy tanítóképzőt azzal a céllal, hogy a faluban alkalmazott tanítóknak alkalmat adjon, hogy már tanulási idejük alatt beleéljék magukat a jövő működési helyük életlehetőségeibe. Gyakorlati földmunkával az eddigi tisztán értelmi kiképzést is csökkenteni akarja és kívánatosnak tartja, hogy a falusi tanító teljesen otthonos legyen a falusi lakosság minden munkájában.

5. Iskolavonatok Canadában. Canadában, ahol 1 km²-re 1 lakos esik, nagyon nehéz arról gondoskodni, hogy minden gyermek iskolába juthasson. Ezért iskolai vonatokat rendeztek be, amelyek kellő tanítói személyzettel ellátva, előre megállapított terv szerint jelennek meg olyan területeken, ahol nincsen iskola. A vidék minden 6—18 éves gyermeke pár napig oktatásban részesül, azután a vonat megy más területre, hogy pár hét múlva ismét visszatérjen pár napra. Az időközben a rádiótanítás tölti ki. Ahol az iskolavonatot 15 gyermek látogatja, ott állandó iskolát létesítenek.

Szenes Adolf.

LAPSZEMLE

A **Magyar Paedagógia** 7—8. számában Cser János, a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium lélektani laboratóriumában folyó „Ujabb magyar értelmességvizsgálatok”-at. Először ismerteti az értelmességvizsgálatok történelmi kialakulását és fejlődését a külföldön, majd röviden vázolja a magyar helyzetképet. Ezután ismerteti a lélektani laboratórium által vizsgált gyermekek számát, iskolafajonként való megoszlását. A vizsgálatok amerikai minta szerint próbafüzetekben történtek. E próbafüzetek fontosabb lapjai a szabad asszociációs, a számsorkiegészítési próba, az idegen szavak megjegyzésének próbája, mechanikai érzék, viszonyító érzék, szavak ellentétének próbája, a figyelem vizsgálatára a szimbolumpróba, szövegkiegészítő, kockarakás-próba, a Ranschburg—Nagy László-féle szópárpróba és a Révész—Nagy László-féle számolósos figyelempróba. Cser mindezeket röviden ismerteti. Ezek után az eredmények alapján grafikonokat közöl, azokat értelmezi. A népiskola V—VIII., a polgári és középiskolák I—IV. osztályainak összehasonlító grafikonja igazolja az értelmi szelekciót: legjobb képességet mutatnak a középiskolások, leggyengébbet a népiskolások, mind a fiúknál, mind a lányoknál. A kísérletek formai szempontból a vizsgálatok és feldolgozásuk tökéletesedését eredményezték, tartalmi szempontból képet nyújtott a magyar tanulók értelmi színvonaláról. E vizsgálatok alapot nyújthatnak a sokat emlegetett szelekciónak is.

Nemesné Müller Mária: „*A cheltenhami új nevelési kongresszus tanulságait*“ ismerteti tanulmányában. Az új nevelés eszméje lassabban terjed, mint várták volna, pedig irányelvei és az eljárások helyesek. Erre bizonyítékot szolgáltat Dánia és Anglia. Aggasztó tünet azonban, hogy az új iskola legnagyobb megbecsülői és az elvek legerősebb követői a japánok, kínaiak, négerek. Ez intelem Európa számára. Majd részletesebben ismerteti Kolumbia rohamos fejlődését a nevelésügy terén, amelyet a nálunk is járt Nieto Caballero, a tudós és politikus indított meg és fejlesztett tovább. Segítségére volt ebben Decroly is, személyes megjelenésével.

A folyóirat irodalom rovata a szokott kiváló könyvismertetések és értékelések sorozata.

A Jövő Útjain f. évi 5. számának cikkei: *Ligeti Boriska* tanulmánya: *A boldog ember lélektana* címmel. Boldog az, aki annak érzi magát, nem akit annak tartanak; teljesen szubjektív érzés. A boldogság érzését akadályozó körülmények: súlyos betegség, tartós testi fájdalmak, elsőrendű életszükségletek hiánya, fizikai és szellemi rabság. Lelkünk alaptónusa velünk született. De nevelés és önnevelés által irányítható. A munkát, a foglalkozást hivatásérzettel kell végezni, nem csupán kenyérkeresetnek tekinteni. Feltétlenül szükséges a boldogság érzéséhez a vallásos hit. A boldogság egyik akadálya az önzés. Vizsgálja azután a boldog házasság és a boldog nő feltételeit. *S. Kis Terézia* konkrét eseteken ismerteti a tanyai magyar gyermekek szociális helyzetét és ilyen körülmények között lefolyt nevelő munkájának egyes megragadó képeit. Öröm olvasni záró sorait: „Sok nehézség, sok küzdelem, sok önmegtartózkodás, fáradtság, a tanyai kis magyarok nevelése, de mert nehéz, az eredmény annál boldogítóbb.“ *H. Révész Margit: A jellemfejlődés útjáról* írt. Elemzi a jellem kialakulásának fázisait, a fejlődés zavarait, a jellemfejlesztő eljárások irányait. *Dénes Magda A teszt módszer határai* cím alatt rámutat a tesztek néhány hibájára. A lelki kutató közvetlen megfigyelésből induljon ki, s a teszt eredményét ehhez mérje, mert hiszen a teszt egyoldalú, mesterkelt körülmények közé helyezett egyének vizsgálata. A teszt-eljárást kizárólagosan használni hiba. *Nyilas Vera* cikke a *Cselekvés és intelligencia* összefüggésére mutat rá. Innen ered a „cselekvő iskola“, a „munkaiskola“ azon törekvése, hogy az ismereteket nem mechanikusan, hanem a gyermek cselekvő munkája útján akarják megszereztetni. Piaget egy lélektani kísérletét ismertetve, arra az eredményre jut, hogy a nevelő feladata a gyermek aktivitásának felébresztése és irányítása, továbbá a motorikusan kialakult ismeret megfogalmaztatása, tudatossá tétele. *Sz. Weress Jolán* az Erdélyben fiatalon meghalt Balázs Ferenc munkásságát méltatja, amely munkásság a Vidékfejlesztő Szövetkezetben él tovább. Végül a folyóirat közli egy bécsi anya beszámolóját ma 17 éves fiának lelki fejlődéséről. Érdekes megfigyelné, miként lesz a gyermek vad és durva, s egyik tanárának okos, nevelő eljárásával miként alakul át békés és szolgálatkész ifjúvá.

Nevelésügyi Szemle f. évi június–szeptemberi számának első cikke: *A fiúk és lányok nevelésének eltérése a középiskolában, Zibolen Endrétől.* A nőnevelés célja mindenkor az volt, hogy jó háziasszonyok és jó anyák